

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Territori**

Procés participatiu vinculat a l'Agenda Estratègica Pirineu

Informe de resultats de la sessió

Sessió 2: Desenvolupament econòmic i
innovació

Barcelona, 29 de setembre de 2022

---

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Unitat que acompanya:

Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

Empresa que redacta l'informe

RAONS SCCL

Contingut

1. Introducció	3
1.1. Antecedents i context	3
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos del procés participatiu	4
2. Assistència i participació	5
2.1 Perfil dels participants	5
2.2 Llistat d'entitats participants	5
Taula 0.3. Llistat d'entitats participants	6
3. Recull d'aportacions	7
3.1 Visió de futur	7
3.2. Propostes de grans projectes transformadors	12
3.2.1. El Pirineu al món	12
3.2.2. La cultura com a font de transmissió de valors, història i autenticitat	13
3.2.3. Cap a una economia 4.0. Indústria i tecnologia	13
3.2.4. La formació com a motor d'atracció, innovació i creativitat	14
3.2.5. Segell de qualitat per als productes elaborats al Pirineu	16
3.2.6. Els parcs naturals i les estacions de muntanya 365	17
3.2.7. L'esport com a generador de valors i oportunitats	19
3.3 Aspectes transversals o resum qualitatiu de la sessió	20
3.3.1. Altres temes	20
3.3.2. Comentaris i debat	22
4. Annexos	24
4.1. Valoracions sobre el taller	24
4.2. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions	26

1. Introducció

El Departament Territori de la Generalitat de Catalunya promou un procés de participació per a l'elaboració de l'Agenda Estratègica Pirineu. Aquest procés vol obrir espais i canals de participació mitjançant les persones participants puguin proposar i arribar als grans temes que siguin claus pel desenvolupament sostenible del territori.

El present informe presenta els resultats de la primera sessió participativa referida al tema de Medi ambient i sostenibilitat, en la qual s'ha treballat una pluja d'idees de l'imaginari i visió dels Pirineus i s'ha concretat projectes transformadors en aquest sector.

Aquest document presenta primer el context i antecedents del projecte, en segon lloc el resum i les dades de participació en la sessió corresponent i per últim, es fa el desplegament de les propostes recollides.

1.1. Antecedents i context

El 31 de maig de 2022 l'aleshores Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori presenta al Consell Executiu el document d'inici de l'elaboració de l'Agenda Estratègica del Pirineu. Aquest document és un resum d'idees i propostes que ha de permetre iniciar el procés de debat i elaboració d'un instrument útil i viu al servei del desenvolupament del territori.

L'Agenda Estratègica del Pirineu pretén consensuar amb els agents del territori alguns projectes amb una gran capacitat transformadora, que generin il·lusió i que afrontin els principals reptes que té el territori pirinenc en matèria de desenvolupament socioeconòmic sostenible. No aspira ser un pla estratègic amb centenars d'accions, aposta més per concretar i executar uns pocs projectes, d'ampli abast territorial i temàtic.

El procés participatiu de l'Agenda estratègica del Pirineu ha de servir per identificar els principals reptes que té el territori pirinenc, recollir propostes de projectes d'abast pirinenc amb una gran capacitat transformadora i seleccionar quines d'aquestes propostes són les prioritàries i més adequades.

Objectiu estratègic de l'Agenda

- Potenciar el futur del Pirineu sobre la base de situar les persones al centre del debat tot garantint la sostenibilitat econòmica i ambiental i la digitalització com a motors de desenvolupament.
- Empoderar la ciutadania per decidir el futur del territori.
- Garantir l'arrelament de la població al territori a través de potenciar la possibilitat de treballar-hi dignament i poder-hi construir el projecte vital.
- Garantir els serveis bàsics com la sanitat o l'ensenyament, l'oci, la conservació de l'entorn i l'adequació de les infraestructures bàsiques del Pirineu.

1.2 Objectius del procés participatiu

- Facilitar que la ciutadania participi en el plantejament del futur del territori.
- Identificar els principals reptes (i les potencialitats) que té el territori pirinenc.
- Recollir propostes de projectes d'abast pirinenc amb una gran capacitat transformadora.
- Seleccionar quines propostes de projectes són les prioritàries i adequades.

1.3 Eixos del procés participatiu

Eixos de debat

Les persones i la governança: accions per a l'arrelament de la població i l'accés als serveis bàsics i a l'habitatge; creació de serveis mancomunats; creació de l'Agència de desenvolupament dels territoris del Pirineu; desplegament de la vegueria de l'Alt Pirineu i l'Aran o l'aplicació de l'Agenda rural i l'Agenda dels pobles i ciutats de Catalunya 2050.

Medi ambient i sostenibilitat: accés i ús sostenible, inclusiu i equitatiu als recursos naturals; gestió dels boscos i sòls agrícoles; potenciació d'una indústria verda; parcs naturals com a porta d'entrada al Pirineu o el desplegament de les energies renovables i de les infraestructures de càrrega de vehicles elèctrics.

Desenvolupament econòmic i innovació: aprofitament del patrimoni cultural i de l'esport com a motor de desenvolupament; creació del Museu virtual del Pirineu o mesures per esdevenir un territori intel·ligent on s'aprofiti les possibilitats del teletreball per atreure talent. El Llibre blanc de les estacions de muntanya, aprovat el 2020, serà la guia per la diversificació d'aquestes infraestructures.

Mobilitat i connectivitat: millora de les infraestructures; arribada de la fibra òptica a tots els municipis i més cobertura al mòbil; plans directores de mobilitat; integració de la tarifació i transport a la demanda. Manteniment dels camins i el desplegament de la xarxa d'heliports públics H24.

2. Assistència i participació

2.1 Perfil dels participants

Nombre de participants a la sessió del procés participatiu i descripció: **26 participants**, **53 propostes**.

Taula 0.1. Procedència dels participants

Comarca	Nombre de participants (persones)	% participants
Alt Urgell	6	23,08
Alta Ribagorça	2	7,69
Barcelonès	1	3,85
Berguedà	1	3,85
Cerdanya	4	15,38
Pallars Jussà	2	7,69
Pallars Sobirà	1	3,85
Solsonès	1	3,85
Val d'Aran	1	3,85
N/S	7	26,92
Total	26	100%

2.2 Llistat d'entitats participants

Taula 0.3. Llistat d'entitats participants

Ajuntament de Sort
Associació pel Desenvolupament Rural de la Catalunya Central
CERETÀNIA
CONSEILH GENERAU D'ARAN - TORISME
Consell Comarcal de l'Alt Urgell
Consell Comarcal del Pallars Jussà
ConSORCI Alt Urgell Cerdanya
ConSORCI GAL Alt Urgell-Cerdanya
ConSORCI per al desenvolupament de la Catalunya central
Institut d'estudis ceretans
Oficina Comarcal de l'Alta Ribagorça
Parc del Segre S.A.

3. Recull d'aportacions

3.1 Visió de futur

Es treballa una dinàmica sobre la visió de futur cap al Pirineu amb les persones participants. El recull de la visió s'ha organitzat per les següents temàtiques.

Esports

- Un territori reconegut internacionalment com a destinació esportiva de qualitat.
- Referència en l'organització d'esdeveniments esportius internacionals.

Estacions de muntanya

- Potenciar les estacions de muntanya 365 dies l'any.
- Rehabilitació d'edificis de serveis a estacions i refugis de muntanya.
- Valor afegit econòmic i social de les estacions de muntanya.
- Alienació estacions (de muntanya) amb els ODS de l'Agenda 2030.
- Adaptació al canvi climàtic, eficiència energètica i energies renovables a les estacions.

Aprofitament dels recursos

- Un Pirineu que doni valor a la cultura, medi que hi viu (flora i fauna, humans).
- Indústria forestal de valor afegit: elaboració de fusta estructural, nous productes fusta laminada, estructures de fusta.

Recursos endògens

- Els recursos endògens i el seu ús responsable com a motor de desenvolupament.
- Bon aprofitament dels recursos endògens.
- Amb un bon aprofitament de la muntanya i que sigui una important font de recursos i de feina.
- Un territori capaç d'autogestionar els recursos hídrics (també com a font energètica).

Arrelament i serveis a les persones

- Retenció i retorn del talent.
- Un Pirineu per les persones que hi viuen tot l'any amb tots els serveis bàsics garantits.
- Pirineu per viure-hi amb sintonia amb tot el territori.
- Amb oportunitats i feines pels nostres joves.
- Habitatges on poder ampliar la població.
- Un Pirineu amb una bona borsa d'habitatge.
- Noves oportunitats de feina vinculades a la gent gran i a l'envelliment de qualitat.
- Foment del relleu generacional i dels oficis.
- Habitatge assequible per atreure persones que puguin viure i TREBALLAR-HI

Turisme

- Turisme sostenible i regeneratiu de les estacions de muntanya.
- Canvi del model turístic.
- Hi haurà neu? Alternativa a l'esquí.
- Foment cadenes de valor empreses turístiques.
- Turisme desestacionalitzat en base salut/benestar (inclou esport no hivern) /turisme empresarial/formatiu.
- Turisme de fauna que generi activitat: guiatge, allotjament...

Transversalitat i enxarxament

- Transversalitat: fomentar el pensament global de la destinació.
- Elements transversals vinculats a uns valors.
- Unicitat: més treball en comú.
- Diversificació i desestacionalització del teixit econòmic.
- El cooperativisme, una opció real i viable.
- Hi haurà col·laboració entre els productors per facilitar la distribució de proximitat.

Diversificació àmbits econòmics, modernització

- Zona que no depengui exclusivament del turisme.
- Un Pirineu que ha aconseguit vèncer la imatge que aquí només es pot viure del turisme.
- Canvi de model ramader.
- Digitalització i innovació en els sectors agroramaders i serveis.
- Boom d'un sector primari punter i modern.
- Més diversificació econòmica.
- Un Pirineu que generi activitat els 365 dies de l'any- multisectorial.
- Territori que atregui i consolidi innovació.
- La literatura pirinenca (o llibre de proximitat) es consolida com una petita indústria editorial i dinamitzadora de la cultura.
- Activitats econòmiques relacionades amb el patrimoni natural i cultural.

Bioeconomia i economia circular

- La Bioeconomia forestal ha assolit un paper rellevant en el teixit econòmic.
- Hi haurà els serveis bàsics a la indústria de l'alimentació i la biotecnologia en el territori.
- Segell de qualitat i sostenibilitat en les activitats econòmiques, especialment sector serveis.
- Impuls nous mercats innovadors, en base l'economia circular i bioeconomia.
- Explotacions agro-ramaderes amb valor afegit: recuperació de varietats, nous cultius adaptats als canvis ambientals, a les demandes de mercat.

Connectivitat i mobilitat

- Territori ben connectat (Transport per carretera, tren, aeroports).
- Un Pirineu on teletreballar amb millor connectivitat.
- Un Pirineu ben comunicat i ben connectat.
- Un Pirineu amb millor accés i comunicacions.
- Digitalització dels sistemes d'accés, control i venda a les estacions de muntanya.
- Desplegament real del 5G a tot el Pirineu.
- 5G Arreu del Pirineu (Teletreball sense límits).

- Un Pirineu accessible i transversal però tenint cura de la sostenibilitat i l'entorn.

Model de desenvolupament sostenible

- Sostenibilitat: ambiental, social i econòmica.
- Tancar el cercle productiu dels diferents productes alimentaris (Productors, consumidors i comercialitzadors), generant economia circular i valor afegit al territori.
- Valorització del patrimoni cultural i natural de forma sostenible.
- Pirineu que contribueix a la sobirania alimentària, energètica...
- Hi haurà indústria /tecnologia verda amb fort valor afegit i lògica territorial basada en el sector agroramader extensiu i economia forestal.
- Green Building- construcció sostenible i rehabilitació.
- Activitats que no impliquin un impacte visual negatiu.

Singularitat

- Llunyania com a singularitat, punt fort (no com una limitació o factor negatiu). No vulguem deixar de ser el que ens fa diferents.
- Estratègies de diferenciació en alimentació; cultius en alçada, gourmet, marca pròpia.

Formació i recerca

- Centres de formació específics.
- Laboratori de bioarquitectura.
- Formació i recerca en àmbits singulars i diferencials de muntanya que aporten valor i ajuden a resoldre les necessitats del territori i de la seva gent.
- Aposta clara per l'educació permanent.
- La recerca i l'ensenyament donarà llocs de treball i formació especialitzada
- La recerca als espais naturals protegits (parcs naturals i nacional) s'ha consolidat com un eix de treball.
- Muntanyes inspiradores / formadores / educadores.

Cultura

- El turisme de natura i valors culturals estarà vinculat a les xarxes de museus i d'espais naturals protegits.
- Consolidació de la xarxa de museus i equipaments patrimonials.
- Gastronomia, per a quan un "plat" pirinenc? (Tipus fondue, raclette, tartiflette alpines).

Comentaris

Durant la dinàmica s'ha animat a les persones participants a afegir reptes, que des del seu punt de vista s'haurien de considerar a més, d'aquells ja presentats. Reptes afegits:

- Donar suport a les empreses del territori implicades en la innovació i la tecnologia.
- Facilitar la implantació d'empreses tecnològiques, com a nou sector econòmic.
- Dotar al Pirineu de cobertura total, 5G.
- Gentrificació, sobretot en relació amb l'habitatge. Difícilment es poden fer polítiques de desenvolupament territorial si la gent jove té enormes dificultats per trobar habitatge.

3.2. Propostes de grans projectes transformadors

Una segona dinàmica de la sessió té com a finalitat de concretar la visió en grans projectes transformadors pel territori, organitzats segons una sèrie d'eixos de debat.

3.2.1. El Pirineu al món

Model de desenvolupament del territori i no només per corregir aquells impactes negatius generats en els darrers anys sinó per la simple necessitat d'actualització i modernització constant.

Proposta 1

Títol: Apostar per la innovació i la tecnologia i donar suport a les empreses locals implicades en aquests eixos.

Descripció: Apostar per la innovació i la tecnologia i donar suport a les empreses locals implicades en aquests eixos.

Proposta 2

Títol: Economia circular.

Descripció: Tancament cercle productiu (engreixar, matar, empaquetar, comercialitzar). Contribueix a la lluita contra el canvi climàtic, a desestacionalitzar l'economia, valor afegit per generar una economia circular real.

Proposta 3

Títol: ArtiPirineu

Descripció: Green Building- construcció sostenible i rehabilitació.

Proposta 4

Títol: Bioeconomia

Descripció: Activitats i nous mercats que no impliquin un impacte negatiu. innovadors en base l'economia circular i a la bioeconomia.

3.2.2. La cultura com a font de transmissió de valors, història i autenticitat

El Pirineu és un territori ric des del punt de vista cultural. La cultura al Pirineu és tradició, la qual cosa ajuda a mantenir intacte el caràcter i la genuïnitat d'aquest territori i la seva gent.

Proposta 5

Títol: Aposta ferma per la xarxa de museus del Pirineu

Descripció: Assegurar la viabilitat a llarg termini d'aquests equipaments. Que siguin també generadors de cultura, a més de divulgadors.

Proposta 6

Títol: Llibre del Pirineu

Descripció: Establir un programa de suport a la literatura pirinenca [escriptors, editors, llibreters, etc.] de tipus creació, difusió, distribució, etc.

Proposta 7

Títol: Territori de cultura

Descripció: Espai per atraure artistes, per fomentar la cultura al Pirineu. Moix a Seurí, Plensa a Arcavell?, un grafitero top a Malpàs...com ara el Centre d'Art i Natura de Farrera.

3.2.3. Cap a una economia 4.0. Indústria i tecnologia

La incorporació de les tecnologies i, per tant, d'una nova cultura productiva ha de permetre entendre que l'economia 4.0 serà l'oportunitat més important per garantir l'arrelament i l'ocupació de qualitat.

Proposta 8

Títol: Retenció del talent afavorint el teletreball

Descripció: És bàsic frenar el despoblament rural i la fuga de talent del territori, símptoma molt present a gran part de les àrees rurals de Catalunya. Línies de treball:

foment per part de l'administració pública del teletreball permetent accés a oportunitats de feina presents amb, 5 G.

Proposta 9

Títol: Regió innovadora, HUB de productes agraris sostenibles

Descripció: Una altra proposta concreta podria ser establir un hub de productes agraris sostenibles.

Proposta 10

Títol: Pla Innovació Pirineu

Descripció: Identificar sectors/indústries de futur que es pugui desenvolupar a l'entorn. Atreure indústries innovadores i complementàries.

Proposta 11

Títol: Pirineu 4.0: Les noves tecnologies aplicades a la indústria ramadera.

Descripció: Que hi hagi una automatització de processos per facilitar la feina. Seria més fàcil que la gent apostés per treballar en el sector i millorar les jornades laborals equiparables a altres professions. Tecnologia al servei de les persones per millora la qualitat de vida. GPS per la localització dels ramats, etc.

3.2.4. La formació com a motor d'atracció, innovació i creativitat

Només des de la innovació es poden superar els paradigmes clàssics i fer així un salt qualitatiu en el desenvolupament del territori i de la seva gent. La innovació requereix una pluralitat de factors i està intricadament relacionada amb la recerca, l'acció universitària, els centres de recerca i la formació professional.

Proposta 12

Títol: Regió innovadora de preservació del medi natural

Descripció: Crear una regió estratègicament innovadora i puntera respecte a sostenibilitat i preservació del medi ambient.

Una proposta concreta podria ser implantar al territori una universitat d'estudis d'Alta Muntanya i d'agricultura regenerativa.

Proposta 13

Títol: Universitat de muntanya. Universitat al Pirineu?

Descripció: Descentralitzada i centrada en temàtiques de muntanya - treballant singularitats, necessitats.

Si això no es considera viable, es pot organitzar una xarxa per connectar les universitats existents amb la muntanya. Sobretot en disciplines que normalment no hi estan tan connectades: econòmiques, medicina, dret...

Descentralitzat: pensar en com podem distribuir aquesta universitat pel territori, per evitar lluites entre comarques.

Un centre tipus CTFC, CSIC a Jaca o Institut de Geografia Alpina a Grenoble.

Proposta 14

Títol: Formació reglada i recerca en l'àmbit agroramader i forestal que suposi un motor d'atracció i segell de qualitat.

Descripció: Formació reglada i recerca en l'àmbit agroramader i forestal que suposi un motor d'atracció i segell de qualitat.

Proposta 15

Títol: Aposta de formació per oficis

Descripció: Crec que més enllà d'apostar per una universitat pirinenca (importantíssima), s'ha de buscar formació per oficis.

Proposta 16

Títol: Escola de polítics i administració pública

Descripció: Ja existeixen organismes que treballen en aquest sentit, però crec que caldria formació específica per municipis de muntanya i fer més pinya o lobby. Alhora ens cal reflexionar sobre la desafecció respecte a la classe política i la manca de vocacions locals en aquest sentit.

Proposta 17

Títol: Oficis, patrimoni i activitats agràries

Descripció: Foment del relleu generacional i dels oficis:

Recuperació i foment d'oficis perduts relacionats amb el patrimoni natural i cultural que puguin resorgir i ser sostenibles en l'àmbit econòmic, ambiental i social/comunitari.

Proposta 18

Títol: Laboratori de bioarquitectura

Descripció: Laboratori de bioarquitectura

Proposta 19

Títol: Agro-relleu Pirineu

Descripció: Projecte que busqui aprofitar les explotacions existents i altres que estan en desús per afavorir el relleu generacional, la incorporació de joves /neururals al sector productiu. Per ex: escola de pastors, banc de terres.

3.2.5. Segell de qualitat per als productes elaborats al Pirineu

La producció agroalimentària és una peça clau de l'economia del Pirineu i una de les que millor defineix la seva identitat vinculada a la pagesia de muntanya. Les iniciatives productives aporten valor afegit a l'activitat ramadera, agrícola o vitivinícola i permeten el manteniment de l'equilibri ambiental i el reforçament de la nostra cultura gastronòmica.

Proposta 20

Títol: Estratègies de diferenciació en alimentació

Descripció: Cultius en alçada, gourmet, marca pròpia.

Proposta 21

Títol: Segell de qualitat

Descripció: La cultura com a font de transmissió... Capacitat d'autogestió

Proposta 22

Títol: Gastronomia

Descripció: Per a quan un "plat" pirinenc? (Tipus fondue, raclette, tartiflette alpines).

Proposta 23

Títol: Identificació com a territori (segell, marca local, distinció). DO Pirineus

Descripció: Impulsar un o dos sectors concrets i centrar la seva especialització.

Proposta 24

Títol: Valorització dels sectors

Descripció: Estratègies de diferenciació en alimentació; cultius en alçada, gourmet, marca pròpia.

Recuperar varietats locals i posar valor a aquestes espècies i cultius.

Relacionar-ho amb un turisme descentralitzat i desmassificat per potenciar el sector.

3.2.6. Els parcs naturals i les estacions de muntanya 365

Caldrà reactivar i diversificar l'activitat de les estacions d'esquí alpí i nòrdic amb inversions innovadores i sostenibles, en base al Llibre blanc de les estacions de muntanya.

Proposta 25

Títol: Turisme fauna Pirineu

Descripció: Desenvolupar un projecte que potenciï el recurs de fauna a nivell Pirineu i pre-Pirineu, per tal de generar activitat desestacionalitzada i per tot l'àmbit territorial; ens ajudaria a incrementar l'ocupació dels allotjaments, crear llocs de treball de guiatge i acompanyament i podríem fer retorn amb activitats mediambientals.

Recurs de caça i recurs d'observació d'espècies. (Relacionar-ho amb una indústria agroalimentària de la caça).

Proposta 26

Títol: Experiència Pirineu: turisme 365

Descripció: Turisme desestacionalitzat en base salut/benestar (inclou esport no hivern) /turisme empresarial/formatiu. Turisme de natura, fauna, cultural. Experiència Pirineu.

Proposta 27

Títol: Adaptació al canvi climàtic, eficiència energètica i energies renovables a les estacions.

Descripció: Adaptació al canvi climàtic, eficiència energètica i energies renovables a les estacions.

Proposta 28

Títol: Digitalització dels sistemes d'accés, control i venda a les estacions de muntanya.

Descripció: Digitalització dels sistemes d'accés, control i venda a les estacions de muntanya.

Proposta 29

Títol: Alienació estacions (de muntanya) amb els ODS de l'Agenda 2030

Descripció: Alienació estacions (de muntanya) amb els ODS de l'Agenda 2030

Proposta 30

Títol: Potenciar les estacions de muntanya 365 dies l'any.

Descripció: Potenciar les estacions de muntanya 365 dies l'any.

Proposta 31

Títol: Turisme sostenible i regeneratiu de les estacions de muntanya.

Descripció: Turisme sostenible i regeneratiu de les estacions de muntanya.

Proposta 32

Títol: Repensar i revaloritzar les estacions d'esquí desestacionalitzant-les. Dignificar l'esquí en els projectes estratègics del Pirineu

Descripció: Cal però, una planificació de l'activitat no motoritzada i una protecció de l'espai natural perquè aquesta desestacionalització no suposi un impacte al medi (distingir l'alpí del nòrdic). Es podria zonificar per exemple??

3.2.7. L'esport com a generador de valors i oportunitats

Cal entendre com una oportunitat l'augment de la pràctica esportiva fruit de la percepció i assimilació per la majoria de la societat, amb independència de l'edat, el gènere i la procedència, que l'activitat física i l'esport són un element cabdal per a la vida saludable.

Proposta 33

Títol: Adaptació i millora dels equipaments i infraestructures esportives

Descripció: Adaptació i millora dels equipaments i infraestructures esportives.

Proposta 34

Títol: Pavelló a cel obert.

Descripció: Considerar el Pirineu com a pavelló a cel obert que esdevingui espai de referència en matèria esportiva. Millora de les instal·lacions i equipaments esportius (d'estiu i hivern).

Proposta 35

Títol: Centres d'Alt Rendiment

Descripció: Centres per zones al Pirineu, per territoris i especialitzats en cada lloc en funció dels valors del territori, per tal de fixar població i millorar la formació en aquest sentit i llocs de treball.

3.3 Aspectes transversals o resum qualitatiu de la sessió

A continuació es presenten alguns temes i comentaris qualitatius i de debat recollits en cada una de les sales, a més de propostes fora dels eixos de debat però que cal visibilitzar.

3.3.1. Altres temes

Les persones participants proposen alguns projectes fora dels eixos definits per aquesta sessió.

- **Paisatge obert.**

Suport a projectes que ajudin a mantenir i generar espais oberts. No totes les activitats ho fan.

- **Indústria forestal amb valor afegit.**

Elaboració de fusta estructural, nous productes fusta laminada, estructures de fusta.

- **Explotació forestal amb sistemes alternatius energètics.**

Sistemes alternatius energètics.

- **Turisme regeneratiu cap a un canvi de paradigma enfront del paradigma del turisme sostenible.**

Turisme regeneratiu cap a un canvi de paradigma enfront el paradigma del turisme sostenible.

- **Xarxa de comunicacions/transport públic.**

Tenir el Pirineu bé connectat amb les ciutats/amb la resta del Pirineu, a través de transport compartit o públic i sostenible. Transport a demanda.

- **Desplegament 5G a tot el Pirineu.**

Connectivitat arreu.

- **Millorar la xarxa de carreteres internes per fer més fàcil la comunicació entre els pobles i evitar així l'abandonament.**

Apostar més per la comunicació interna (i no cal tant en la comunicació amb els grans centres metropolitans).

- **Impulsar projectes per recuperar la ramaderia més enllà del vacum.**

No tenim cap bon projecte per recuperar la ramaderia (a excepció de la llet!!) i en la dinàmica anterior la ramaderia hi jugava un paper important... !!

- **Creació de centres logístics i de primera transformació.**

Creació de centres logístics i de primera transformació.

- **Sostenibilitat del sector lacti.**

Projecte que s'està treballant actualment a l'Alt Urgell amb l'objectiu de tancar el circuit (economia circular).

- **Centre de recerca sobre la indústria lletera.**

L'Alt Urgell i la Cerdanya tenen aquesta especialització productiva i s'ha de mantenir i potenciar...

- **Explotacions agro-ramaderes amb valor afegit.**

Recuperació de varietats, nous cultius adaptats als canvis ambientals, a les demandes de mercat.

- **Indústria de la caça.**

Aprofitar el recurs caça per generar petita indústria de transformació de la carn, sanitat, restauració....

- **Projecte de turisme cicloturístic pel consum local.**

Aprofitar les característiques del territori per fomentar activitats cicloturístiques, més promoció del producte local i patrimoni cultural (per exemple iniciativa Tour de Lord).

- **Abans d'afavorir l'arribada de nous pobladors, primer s'ha de ajudar a fer que la gent d'aquí no hagi que marxar.**

En la nostra comarca els problemes principals són que està orientada 100% al turisme, a la construcció de segones residències i als serveis associats. Perquè sigui sostenible en un futur, cal un canvi de paradigma en el seu desenvolupament econòmic. S'ha de repensar el turisme, s'han de potenciar noves indústries i altres tipus de serveis. S'ha d'afavorir els habitatges de protecció oficial i limitar la construcció de segones residències.

- **Projecte per equipar locals socials dels petits pobles amb infraestructura bàsica d'atenció.**

Projecte que ens han explicat de Finlàndia els grups Leader: equipar locals socials amb petita perruqueria i llitera perquè perruquers/fioterapeutes... etc puguin desplaçar-se als pobles i oferir els seus serveis in situ.

- **Habitatge sostenible-Pirineu**

Projecte de foment de la rehabilitació d'habitatges (amb criteris de sostenibilitat), a preus assequibles i plantejant noves formes d'habitatge (cooperatives d'habitatge, compartir habitatge amb persones grans que viuen soles,...), amb tres objectius: que hi hagi disponibilitat d'habitatge; fomentar l'aprofitament de fusta i energies renovables i, manteniment del patrimoni arquitectònic.

- **Un Pirineu amb una bona borsa d'habitatge.**

3.3.2. Comentaris i debat

Es crea un debat sobre si les estacions de muntanya son o no sostenibles, per a l'ús que fan de recursos com l'aigua i l'energia.

En aquesta, línia es comenta que cal tenir present que és un dels eixos de desenvolupament més importants del territori. D'entrada es proposa que cal repensar i revaloritzar les estacions d'esquí, sense que això suposi un creixement de les pistes. Es proposa una desestacionalització per oferir nous usos durant altres èpoques de l'any. En aquest sentit, davant la problemàtica que hi pot haver associada a una sobrefreqüentació de ciclistes per exemple, es proposa zonificar determinats espais, alguns dels quals ja tenen aquests usos, per poder dur a terme aquestes pràctiques esportives.

Alguns subscriuen la idea que els moments de canvi del Pirineu han estat causats per grans modificacions i transformacions del paisatge: construcció de pistes d'esquí, de grans centrals hidroelèctriques...Ara ens trobem en un moment diferent en què ha de prevaldre el foment de projectes transformadors més petits, a petita escala, més locals i sostenibles. La petita indústria que ha de diversificar-se i poder ser sostenible, en el sentit que cal fomentar projectes vinculats al sector agroramader que facilitin el manteniment d'aquest sector en aquestes comarques: escorxadors, obradors...i que el sector no depengui de les grans indústries allunyades dels seus centres productius fent insostenibles aquests petits negocis. Hi ha iniciatives que estan tenint força èxit per respondre a aquesta necessitat, com ara els obradors compartits, l'escorxador mòbil (Lluçanès) entre d'altres.

Aquesta necessitat hi ha d'anar acompanyada de recerca i formació. Fomentar el coneixement a través de la creació i dinamització de centres de recerca que afavoreixin aquesta capacitat i intercanvi amb estades i experiències immersives al Pirineu.

Hi ha consens sobre la importància de les connexions, tant la digital com la territorial. La tecnologia en general i la digital concretament, es veuen com a elements fonamentals per al desenvolupament econòmic del territori, i ha d'estar disponible a tot arreu, així com la connexió dins dels territoris i amb altres àrees, amb una xarxa de transport públic ajustada a les necessitats. Mobilitat per a les persones del territori i per a les persones visitants.

Es comenta de fer valdre la llunyania com a element positiu: "si som com som és perquè estem lluny i és el que ens atribueix identitat i personalitat".

Es debat que aquesta llunyania no sempre ha estat, ni és positiva quan encara hi ha pobles que tenen dificultat d'accés fet que motiva que acabi marxant la gent jove, es tanquin escoles i acabi havent-hi un abandonament progressiu. En aquest sentit, doncs, es comparteix la importància de millorar les comunicacions internes entre els pobles d'una mateixa zona abans que millorar infraestructures que es connectin amb les grans urbs (com es vol fer amb Comiols, per exemple).

Un altre consens es genera al voltant de la necessitat de diversificar les activitats econòmiques i que no sigui només el turisme motor econòmic del territori. Importància que allò que es faci, sigui sostenible.

Hi ha alguns comentaris sobre la necessitat de donar-li prioritat a la gent que viu al territori, especialment davant de la necessitat d'habitatge a preus assequibles.

Es posa de manifest també que cal que es fomentin les propostes alternatives de sectors emergents vinculats a la cultura i importància de promoure segells de qualitat per treballar i reforçar la identitat des de la gastronomia. Es parla d'una DO Pirineu pel vi, per exemple, ara que cada cop hi ha més cellers i vinyes de muntanya.

En la mateixa línia hi ha acord sobre la idea que tal com està la situació ambiental i climàtica a escala global, el turisme hauria de fer un gir d'enfocament: potser no n'hi ha prou amb un "turisme sostenible", i es voldria explorar el què podria ser un "turisme regeneratiu".

Es comenta que si bé és important tenir una visió comuna i criteris compartits i consensuats, cal seguir fomentant els projectes locals viables més que els grans projectes. La importància però rau en en el fet què aquestes iniciatives estiguin coordinades i alineades entre les diferents administracions i agents del territori.

També van agafar força les idees que haurien pogut explorar-se rere els desitjos de la "sobirania territorial" i l'enfocament d'unes línies estratègiques centrades a potenciar un territori per a la població local en temes de serveis, habitatge i laborals.

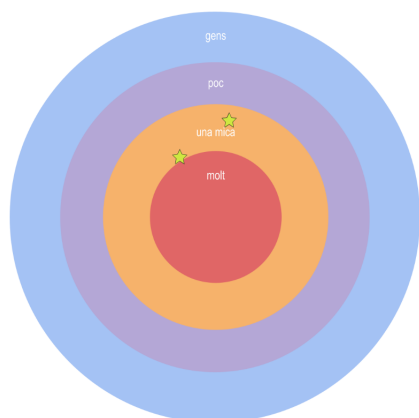

4. Annexos

4.1. Valoracions sobre el taller

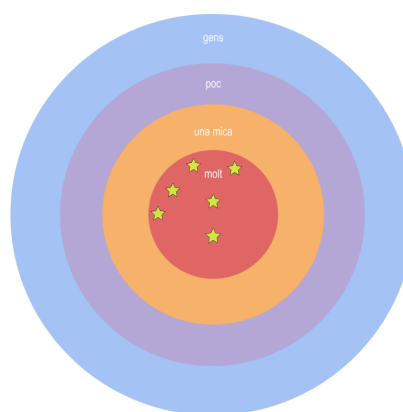
GRUP 1

Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

GRUP 2

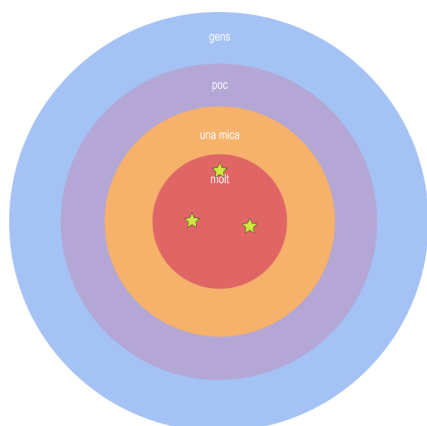
Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

GRUP 3

Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

om ha anat la sessió? T'ha agradat?

Sobre la marxa de la sessió hi ha hagut els següents comentaris:

- Importància de disposar de més temps per parlar d'aquests projectes i aquesta visió de futur que és complexa i important.
- A més de disposar de poc temps per al debat, en aquests tallers no es contempen les especificitats de les diferents zones del territori.
- La dinàmica facilita molt la participació.
- És útil fer el relat compartit a partir d'idees individuals. "Del fet individual al fet col·lectiu."
- Taller molt dinàmic i participatiu.
- Abans de començar el taller m'hauria agradat llegir el document d'Agenda estratègica
- La dinàmica ha estat interessant, ja que implica sintetitzar i aportar propostes concretes; hi ha temes que es poden considerar transversals a tota l'estratègia (habitatge, bioeconomia...).
- La dinàmica facilita molt la participació.
- És útil fer el relat compartit a partir d'idees individuals
- "D'allò individual a allò col·lectiu"
- Taller molt dinàmic i participatiu.
- Abans de començar el taller m'hagués agradat llegir el document d'Agenda estratègica
- La dinàmica ha estat interessant, ja que implica sintetitzar i aportar propostes concretes; hi ha temes que es poden considerar transversals a tota l'estratègia (habitatge, bioeconomia..)

4.2. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions

S'han rebut **un** qüestionari de valoració sobre aquest taller. Les respostes son les següents:

Sobre la preparació de la sessió.

- Els objectius han estat **bastant** clars,
- La convocatòria s'ha fet amb **bastant** antelació.
- Els materials d'informació previstos han estat **poc** clars i adients i son poc universalment accessibles.

Sobre l'execució del la sessió.

- Totes les opinions presentades han estat **bastant** respectades.
- El horaris han estat **molt** adequats
- Els dinamitzadors han demostrat un **molt** bon nivell professional i han afavorit el debat entre els participants.
- La sessió ha permès **bastant** aproximar i millorar la relació entre l'Administració i la ciutadania.

Sobre les expectatives de la sessió.

- La sessió ha incrementat **bastant** la xarxa de relació de les persones que tenen interès en aquesta matèria.

Valoració en general de la sessió

- Està **bastant** satisfet amb els resultats de la sessió.
- Està **bastant** satisfet/a amb el seu grau de participació a la sessió.
- S'han assolit **bastant** els objectius plantejats.
- Ha après **poques** coses més de les que ja sabia.